

ปวีณกร สุบรรณ: ครูมือใหม่ในหมู่เด็กช่าง

เหตุผลของคนเป็นครู

“มีหลายเหตุผล เหตุผลแรกคือ ตอนใกล้จะจบปริญญาตรี คิดว่าจะทำอะไรดี รุ่นพี่ที่เขาจบไปส่วนใหญ่เป็นพนักงานธนาคาร เราคิดว่าเราคงทำไม่ได้ เพราะเป็นคนไม่หวาน ไม่เรียบร้อย คงไม่เหมาะกับการทำงานบริการ

“ผลการเรียนตอนนั้นเราเกรดก็โอเค เลยคิดว่าเราเป็นครูดีกว่า เพราะว่าส่วนหนึ่งเราเห็นไอตอลของเราคือ อาจารย์ที่สอนเรานี้แหละ เราดูเขาสนุกสนานเฮฮา เขาเป็นกันเองกับเด็ก ด้านวิชาการเขาก็เก่ง แต่ด้านสายความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับเด็กนั้นดีมาก เขาใส่ใจเรามาก เราก็รู้สึกว่ามันน่าจะโอเคเลยอาชีพนี้ อาจารย์มหาวิทยาลัย ก็เลยคิดว่าน่าจะเรียนต่อเพื่อให้คุณสมบัติเป็นอาจารย์ได้ จึงตัดสินใจเรียนต่อปริญญาโท

“เดิมปริญญาตรีจบสาขาวิชาสหวิทยาการสังคมศาสตร์ เป็นศาสตร์ทางด้านสังคมที่มันมีความหลากหลาย เรียนกว้างแต่ไม่ได้ลึก ส่วนวิชาเอก คือ เอกอาณานิคมศึกษาอนุภูมิภาคุ่มแม่น้ำโขง มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์ลำปาง เรียนเรื่องลักษณะทางกายภาพ การเมือง เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม ของคนในบริเวณลุ่มแม่น้ำโขงทั้ง 6 ประเทศ พอจะเรียนปริญญาโทก็ปรึกษาอาจารย์ว่าจะเรียนอะไรดี อาจารย์ก็บอกว่าเรียนสังคมวิทยาก็ได้ เป็น Concept ที่มันลึกกว่าสังคมศาสตร์ทั่วไป ก็เลยตัดสินใจเรียนสังคมวิทยาที่ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์ อีกสี่ปี พอเรียนจบก็ตั้งใจสมัครงานในสายวิชาการ นักวิจัย และอาจารย์มหาวิทยาลัย
ถนนนี้กลับบ้าน

“สองเดือนหลังจากเรียนจบ ระหว่างหางานทำที่กรุงเทพฯ พี่สาวก็ป่วย ไม่สบายหนัก เป็นโรคกล้ามเนื้ออ่อนแรง ทำให้ไม่สามารถเดินได้ เราเลยตัดสินใจกลับบ้านก่อนจะได้ช่วยแม่ดูแลพี่สาว เรื่องงานค่อยว่ากัน งานที่บ้านทำก็ได้ ระหว่างนั้นก็เริ่มพี่ที่รู้จักกันแนะนำให้มายื่น Resume ไว้ที่มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย มันแปลกมากเลย คือ ยื่นไว้สองวัน อาจารย์ที่นั่นก็ติดต่อกลับมาเลย บอกว่ามาเป็นอาจารย์พิเศษก่อน ถือว่าโชคดีมากๆ

“เราจึงตัดสินใจกลับบ้านต่างๆ ที่จริงเราอยากมีอิสระ แต่ท้ายที่สุดเราก็ต้องทำเพื่อครอบครัว เสียสละเพื่อครอบครัว

“ก่อนจะสอนเทอมแรกก็ถามหาความชัดเจนว่าสอนวิชาอะไร อาจารย์เขาบอกว่าวิชาพัฒนวิถีแห่งการดำรงชีวิต วิชาจริยธรรม สำหรับมนุษย วิชาเอเชียอาคเนย์ศึกษา ‘อ้อ... โอเคๆ’ วันนั้นก็แอบรู้สึกดีใจลึกลึกลงๆ ว่าเป็นวิชาที่มีเนื้อหาคล้ายกับเราเรียนมาตอนปริญญาตรี คือ เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เราก็นัดแนะๆ แต่วิชาพัฒนวิถีนี้ ‘อะไรวะ งงๆ’ เลยอ่านคำอธิบายรายวิชาเอา แล้วคิดว่าไม่น่ายากเพราะมีหนังสือให้สอนอยู่แล้ว

สวัสดิ์ศรีคุณครู

“เราไม่ค่อยคุ้นชินกับการอยู่กับผู้ชายเยอะๆ ทั้งห้อง แล้วก็เด็กช่างด้วย เราเคยคิดว่าเด็กช่างต้องแบบเถื่อนๆ เหมือนแบบไม่ค่อยให้เกียรติกันแน่เลย ยิ่งคุยกับพี่สาวว่าดูรายชื่อมีผู้หญิง 3 คน แล้วเราจะคุยกับใคร มีแต่เด็กผู้ชาย เราารู้สึกว่าเราไม่ไว้วางใจเด็กนะ เรากลับ พอเข้าไปสอนคาบแรกเราอ่านตัวอักษรย่อของสาขาว่า ‘ว.ย. วิศวกรรมยานยนต์เหรอคะ’ เด็กก็ขำใส่ แล้วก็แวกกัน ‘มึงดูดิๆ อาจารย์บอกว่า ว.ย. วิศวกรรมยานยนต์ ฮ่าๆ’ เด็กตอบว่าไม่ใช่ ว.ย. ... วิศวกรรมโยธาครับ’ เวลานั้นก็แอบเขินๆ อายๆ นะ

“ตอนสอนก็ชอบอยู่กับเด็กผู้หญิง เวลาพักก็จะเดินไปคุยกับเด็กผู้หญิง จะไม่เดินไปคุยกับเด็กผู้ชาย แต่เด็กผู้ชายเขาก็จะ ‘อาจารย์ครับมะม่วงไหมครับ’ ‘อาจารย์ครับน้ำไหมครับ’ เราก็เลยแบบ ‘อ้อ... ไม่เป็นไรค่ะ’

“สอนไปสอนมาก็แขนขาไปทั้งแขน เพราะว่าเกร็ง เกร็งกับอาการตื่นเต้น กลัวจะจำเนื้อหาไม่ได้ กลัวจะคุมเด็กไม่ได้ มีการจดโน้ตลำดับของการทำงานก็คือ หนึ่งแนะนำตัว สองอธิบายอันนี้ สามอธิบายอันนี้ ก็เขียนไปละเอียดย่อยว่าประมาณกี่นาทีเพื่อบริหารเวลาทั้งชั่วโมง ว่าให้เขาทำอะไร ก็ไม่กล้าปล่อยก่อนด้วยนะ กลัวอาจารย์คนอื่นว่า เด็กก็จะบอกว่า ‘อาจารย์จะสอนครบ 4 ชั่วโมงเลยหรือครับ’ เราก็ตอบ ‘ค่ะ ปล่อยก่อนไม่ได้ค่ะ ต้องสอนเลิกห้าโมง เตี่ยอาจารย์คนอื่นว่า’ ตอนนั้นไม่กล้าทำอะไรนอกกรอบเลย เพราะเรารู้สึกว่าทุกเวลาของการเรียนมันเป็นความรับผิดชอบของเรา

“แล้วอีกเรื่อง คือ มีวิชาอารยธรรมไทยในบริบทโลกาภิวัตน์ เราทำสไลด์ไปร้อยกว่าแผ่น สอนไปได้แค่ 1 ชั่วโมงเอง หมดแล้วร้อยกว่าสไลด์ วันนั้นก็ตกใจเหมือนกัน เพราะว่าเรานิ่งทำสไลด์ร้อยกว่าสไลด์เราใช้เวลาานมากเลยนะ เราใช้เวลาอ่านหนังสือนานมากแล้วจะไปยังไงต่อ แล้วจะพูดอะไรต่อกับเด็กนักศึกษา หมดแล้วสไลด์ เหลืออีกตั้ง 2 ชั่วโมง ปล่อยก่อนก็ไม่กล้าปล่อย กังกับตัวเอง

เหมือนกัน

เธอ เขา เรา ครู

“แล้วอีกอย่าง เราก็ใช้สรรพนามแทนตัวเองว่า ‘เรา’ ซึ่งคิดว่าน่าจะเป็นเรื่องปกติ เพราะตอนเรียนมหาวิทยาลัยอาจารย์ก็ใช้คำแทนตัวเองว่า ‘เรา’ หรือไม่ก็ ‘พี่’ เลยคิดว่าก็ใช้คำว่า ‘เรา’ ตีกว่า เพราะว่าไม่ได้จบครุมา ก็ไม่รู้ว่าสรรพนามที่ดีควรจะใช้อะไร ดังนั้นเราใช้สรรพนามจากประสบการณ์ที่เรา มีผลคือเจอเด็กห้องนึงเดินมาแล้วบอกว่า ‘อาจารย์คะ หลังจากที่ปล่อยแล้ว ขอคุยด้วยหน่อยได้ไหมคะ’ แล้วเขาก็บอกว่า ‘อาจารย์เลิกใช้คำว่า ‘เรา’ ได้ไหมคะ อาจารย์ควรใช้คำว่าครู หรืออาจารย์ได้ไหมคะ เพราะอาจารย์เป็นอาจารย์ มันเป็นคนละชั้นกับพวกหนู’ เราก็อึ้งไป

“มันมีชั้นชั้นกันด้วยหรอ ทำไมมันต้องแบ่งอะไรขนาดนั้น” ก็อธิบายไปว่าตามความรู้สึกของอาจารย์ ‘อาจารย์ใช้จากประสบการณ์ตัวเองในการใช้สรรพนามอันนี้ เพราะอาจารย์ของอาจารย์เคยใช้คำว่า ‘เรา’ แล้วก็คิดว่าการใช้คำว่า ‘เรา’ มันเหมือนกับว่าลดช่องว่างระหว่างเด็กกับครู

“แต่ตอนนั้นก็ตกใจว่าหรือว่ามันไม่เหมาะสมจริงๆ เขาต้องใช้คำว่า ‘ครู’ หรือ ‘อาจารย์’ จริงๆ ก็เป็นประเด็นมากเหมือนกัน หลังๆ ก็ยังติดใช้คำว่าเรา แต่เด็กกลับชอบไปแล้ว เพราะเหมือนกับอาจารย์เป็นกันเอง เด็กบอกว่าเข้าถึงอาจารย์ง่ายขึ้น

ครูกล้าฟัง

“รู้จักโครงการครูกล้าสอนจาก Facebook ของอาจารย์เพ็ญศิริ พันพา (อาจารย์สอนสมัยปริญญาตรี) เห็นแล้วสนใจ เพราะมีเรื่องการพัฒนาสื่อในการเรียนการสอน ก็เลยตัดสินใจมา

“ปกติเราไปอบรมที่ไหนมันไม่ค่อยได้อะไร อยากรจะเอา Activity Based Learning ใส่เข้าไปในวิชาเรียน แต่เรานึกไม่ออกว่าเราต้องทำอะไรบ้าง มีกิจกรรมอะไรบ้าง เหมือนเราไม่เคยผ่านการใช้มันมา ไม่เคยผ่านการอบรม ไม่รู้ว่ามันมีเครื่องมืออะไรบ้าง ก็เลยคิดว่าเขาน่าจะสอนเรา

“สำหรับโมดูลแรก (มี 3 โมดูล) จากเดิมที่เราเคยเป็นครูที่พูดมากกว่าฟัง โมดูลนี้สอนให้เรารู้จักที่จะฟังบ้าง ขณะเดียวกันเขาก็สอนให้เราหัดตั้งคำถามทรงพลัง คือโดยปกติการศึกษามันบอกให้เด็กเป็น Childs Center ก็คือ เด็กเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ แต่การเรียนรู้ทุกวันนี้มันมีแต่ครูสอน ครูตัดสินใจแทน ครูคิดแทน ครูชี้แนะ ก็เลยคิดว่า จริงๆ เด็กมีศักยภาพ แม้แต่ตัวเราเองที่หนึ่งเป็นนักเรียนในโมดูลนี้ เราก็มีศักยภาพนะ แต่เราต้องรอจังหวะก่อน รอจังหวะของการแสดงออก แล้วต้องมีพื้นที่เปิดด้วย เปรียบเทียบกับกรณีเราเป็นผู้สอน ถ้าเราไปอยู่หน้าห้อง ต่อไปก็ต้องเปิดพื้นที่ให้เด็กบ้าง ให้เด็กพูดบ้าง แทนที่เราจะพูดมากกว่า เพราะบางทีสิ่งที่เขาพูดอาจจะสะท้อนความคิด อาจจะสะท้อนความรู้สึกหรือความต้องการลึกๆ ของเขาออกมา แล้วเราก็ค่อยๆ หาสิ่งที่เขามีศักยภาพอยู่ในตัว

“จากนี้เราน่าจะออกแบบการเรียนการสอนใหม่ ไม่อยากโฟกัสที่เนื้อหาแบบบรรยาย เพราะว่าเด็กฟังบรรยายไม่เกิน 10 นาที ที่เหลือเด็กก็สติแตกแล้ว แล้วเด็กในยุคนี้เขาไม่ได้มานั่งฟังจริงๆ เขาหาอ่านเองก็ได้ เราปล่อยให้เขาอ่านเองก็ได้ แต่จะทำยังไงให้ดึงความสนใจของเด็กกลับมาที่ตัวเนื้อหา มากกว่าที่จะใส่เนื้อหาให้เขา เราอาจจะต้องใช้กิจกรรม เกม ดึงออกมา แล้วเกมบางส่วนที่ได้จากการอบรมครั้งนี้ก็คิดว่าน่าจะเอาไปใช้ได้ โดยเฉพาะวิชาสายสังคมอยู่แล้ว เอาไปออกแบบได้”

– โบนัส ปวีณ์กร สุบรรณ อาจารย์ประจำหลักสูตรรายวิชาสังคมศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตสงขลา